

ÁFORM UM LAGASETNINGU

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017, 1.-4. gr.

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um Ferðamálastofu, ferðamálaráð og leyfisveitingar í ferðaþjónustu, ANR18010074.
Ráðuneyti /verkefnisstjóri	ANR/Brynhildur Pálmarsdóttir
Innleiðing EES-gerðar?	☐ Já ☒ Nei
Dags.	25.1.2018

A. Úrlausnarefni

1. Forsaga máls og tilefni

Lengi hefur verið stefnt að endurskoðun á lögum um skipan ferðamála, nr. 73/2005, enda hefur löggjöfin verið nánast óbreytt á meðan ferðaþjónustan sjálf hefur vaxið hröðum skrefum og er nú orðin ein af undirstöðuáttvinnugreinum þjóðarinnar.

Sumarið 2017 var frumvarp til breytingar á nefndum lögum kynnt til umsagnar á vef atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins. Var í frumvarpinu gert ráð fyrir auknum kröfum til ferðaþjónustuaðila hvað varðar öryggisatriði og öryggisáætlanir ásamt því að gera ýmsar breytingar sem varða starfsemi og hlutverk Ferðamálastofu, þar á meðal veita stofnuninni heimild til þess að leggja á dagsektir. Ekki varð af framlagningu frumvarpsins á liðnu þingi.

Nú er hins vegar unnið að tillögum til veigameiri breytinga á lögum en samhliða þeim er einnig unnið að innleiðingu á tilskipun um pakkaferðir sbr. tilskipun 2015/2302/ESB. Stefnt er að því að nefnd pakkaferðatilskipun verði innleidd með sérstökum lögum sem komi í stað núgildandi laga um alferðir, nr. 80/1994, ásamt því að hluti af ákvæðum í lögum um skipan ferðamála flytjist yfir í lög um pakkaferðir, svo sem ákvæði varðandi tryggingar vegna alferða.

Þá kemur einnig til athugunar skýrsla Ríkisendurskoðunar um stjórnarsýslu ferðamála þar sem fram kom að endurskoða þyrfti lög um skipan ferðamála og marka skýrari stefnu í málaflokknum. Einnig kom þar fram að nauðsynlegt væri að auka samhæfingu ferðamála við aðra þætti svo sem náttúruvernd, samgöngumál, löggæslu og heilsugæslu ásamt því að endurskoða skipulag verkefna innan stjórnarsýslu ferðamála.

Því er nú stefnt að framlagningu sérstaks frumvarps um Ferðamálastofu sem slíka og verkefni hennar sem komi þá í stað laga um skipan ferðamála í núverandi mynd (lög nr. 73/2005). Í undirbúningsvinnunni hefur verið stefnt að því að afmarka og skýra vel hlutverk Ferðamálastofu sem leyfisveitanda í ferðaþjónustu og sem rannsóknarstofnunar í ferðaþjónustu ásamt fleiri verkefnum sem stofnunin hefur unnið að síðastliðin ár.

2. Hvert er úrlausnarefnið?

Verkefnið er að semja nýja löggjöf um Ferðamálastofu, ferðamálaráð og ferðaþjónustuleyfi þar sem sjónum verður aðallega beint að því að skilgreina og skýra nánar hlutverk og verkefni stofnunarinnar. Einnig verður tekið á öryggisþættinum í rekstri ferðaþjónustuaðila sem og gerðar breytingar á verkefnum og skipan ferðamálaráðs.

3. Að hvaða marki duga gildandi lög og reglur ekki til? Stefnt er að allsherjaruppstokkun á bæði lögum um alferðir og lögum um skipan ferðamála og því stefnt að nýrri löggjöf fremur en breytingarfrumvarpi.

B. Markmið

1. Stefna hins opinbera á viðkomandi málefnasviði/málaflokki

14 Ferðapjónusta

Starfsemi málefnasviðsins nær til stjórnunar ferðamála ásamt rannsóknum, þróun og nýsköpun í ferðapjónustu. Gert er ráð fyrir nokkrum breytingum á fjármálum málefnasviðsins í áætluninni. Í fyrsta lagi gerir áætlunin ráð fyrir að framlög til uppbyggingar á innviðum á ferðamannastöðum verði samtals um 4 ma.kr. á tímabilinu, eða nærri 800 m.kr. á ári. Í síðustu fjármálaáætlun var gert ráð fyrir tæplega 1,2 ma.kr. framlagi á ári en hér er gert ráð fyrir að 400 m.kr. af þeim verði fluttar á málefnasvið 17 Umhverfismál með það að markmiði að hrinda af stað framkvæmd landsáætlunar um uppbyggingu innviða til verndar náttúru og sögulegum minjum. Þá er í öðru lagi gert ráð fyrir að framlag til sviðsins verði aukið um 400 m.kr. í áætluninni frá og með árinu 2018 s.s. til að efla rannsóknir á sviði ferðamála og uppbyggingu innviða, öryggis og gæða í ferðapjónustunni.

2. Markmið sem að er stefnt með lagasetningu í ljósi úrlausnarefnis og stefnu stjórnvalda

Stefnt er að því að skýra frekar skipulag ferðapjónustunnar í íslenskri stjórnsýslu og bregðast þannig m.a. við skýrslu Ríkisendurskoðunar um stjórnsýslu ferðapjónustunnar þar sem bent er á þörf á endurskoðun skipulags verkefna innan stjórnsýslu ferðamála. Einnig er stefnt að auknum öryggiskröfum til ferðapjónustuaðila meðal annars með svokölluðum öryggisáætlunum.

C. Leiðir

1. **Ekkert aðhafst - hvaða afleiðingar hefði það?** Óbreytt staða hefði þær afleiðingar helstar að viðhalda óskýrri hlutverkaskipan innan stjórnsýslu ferðapjónustunnar.
2. **Önnur úrræði en lagasetning sem metin hafa verið** – Önnur úrræði ekki skoðuð.
3. **Mögulegar leiðir við lagasetningu.** Lagt upp með nýja heildarlöggjöf í stað núgildandi laga um skipan ferðamála nr. 73/2005 þar sem hluti núgildandi ákvæða flyst líklega yfir í ný lög um pakkaferðir ásamt því að töluverðar breytingar verða lagðar til á gildandi lögum um skipan ferðamála.

D. Hvaða leið er áformuð og hvers vegna?

1. **Stutt lýsing á þeirri leið sem áformuð er og rökstuðningur fyrir henni**
Áformað er að leggja fram nýtt frumvarp um Ferðamálastofu og ferðapjónustuleyfi (stjórnsýslu ferðamála).
2. **Helstu fyrirhuguðu breytingar á gildandi lögum og reglum, hvort heldur bætt er við eða fellt brott** Breytingar eru gerðar á hlutverki Ferðamálastofu og rannsóknarþáttur í starfseminni gerður veigameiri ásamt almennum skýrari línunum í verkefnaskiptingu innan stjórnsýslunnar. Þá eru gerðar breytingar á ferðamálaráði, skipan þess og verkefnum. Ennfremur eru gerðar breytingar á skilgreiningum ferðaskrifstofu og ferðaskipuleggjanda ásamt innleiðingu öryggisáætlana sem krafist verður af ferðapjónustuaðilum og samhliða verður dagsektarheimild veitt Ferðamálastofu.

E. Samræmi við stjórnarskrá og þjóðarétt – aðrar grundvallarspurningar

1. **Koma áformin inn á svið stjórnarskrár og þjóðréttarskuldbindinga?** Nei.
2. **Varða áformin ákvæði EES-samningsins um ríkisaðstoð, tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu eða frelsi til að veita þjónustu?** Já, að því að leyti að þær setja öllum ferðapjónustuaðilum sem veita þjónustu hér á landi skilyrði sem varða gerð öryggisáætlana, hvort sem þeir eru erlendir eða innlendir. Heimilt verður að leggja slíkar áætlanir fram á ensku og líklegt er að úrræði þetta falli undir undanþágu frá tilkynningum til ESA um frelsi til að veita þjónustu. Þessar kröfur verða að teljast eðlilegar til þess að tryggja öryggi ferðamanna sem hingað koma.
3. **Er önnur grundvallarlöggjöf sem taka þarf tillit til?** Nei.

F. Samráð
<ol style="list-style-type: none"> Hverjir eru helstu hagsmunaaðilar? SAF, Ferðamálastofa, Samtök atvinnulífsins, markaðsstofur landshlutanna, Leiðsögn- félag leiðsögumanna, Íslandsstofa, Samband íslenskra sveitarfélaga, ferðaþjónustuaðilar aðrir en aðilar SAF og almenningur allur. Er skörun við stjórnarmálefni annarra ráðuneyta? Nei. Samráð sem þegar hefur farið fram Samráð við Ferðamálastofu og Stjórnstöð ferðamála. Fyrirhugað samráð – samráð fyrirhugað um frekari vinnslu frumvarpsins, svo sem með SAF og Ferðamálastofu ásamt Stjórnstöð ferðamála. Einnig öðrum hagsmunaaðilum sbr. lið 1.
G. Mat á áhrifum þeirrar leiðar sem áformuð er
<i>Niðurstaða frumrats á áhrifum, Gera má ráð fyrir ákveðnum áhrifum á ríkissjóð með frumvarpi þessu enda eru gerðar breytingar núverandi verkefnum og ný verkefni veitt Ferðamálastofu sbr. öryggisáætlanir.</i>
H. Næstu skref, innleiðing
<ol style="list-style-type: none"> Hefur verið gerð verkefnisáætlun fyrir frumvarpssmíðina? Nei Hvernig verður staðið að innleiðingu löggjafar? Hvað má gera ráð fyrir að þeir sem verða fyrir áhrifum, opinberar stofnanir/hagsmunaaðilar/almennigur, þurfi langan tíma til undirbúnings/aðlögunar? Gera þarf ráð fyrir aðlögunartíma, líklega 6 mánuðum. Einnig ljóst að þörf er á bráðabirgðaákvæðum sem taka á takmarkatilfellum vegna breytinga á ferðaþjónustuleyfum. Hvaða forsendur þurfa að vera fyrir hendi til að lagasetning beri árangur? Samstillt átak allra ferðaþjónustuaðila og almennt gott samstarf innan greinarinnar og við stjórnvöld. Mælikvarðar á árangur og útkomu: Meðal annars úttekt á fjölda slysa hjá ferðaþjónustuaðilum og viðbrögðum við þeim. Einnig frekari eftirfylgni Ríkisendurskoðunar vegna stjórnsýslu ferðamála. Hefur verið hugað að því að afla gagna til að meta árangur þegar þar að kemur? Já.
I. Annað
J. Fylgiskjöl
<ol style="list-style-type: none"> Mat á áhrifum lagasetningar – Frummat, sbr. eyðublað Önnur fylgiskjöl eftir atvikum